

Piotr Sroczyński

Katecheta przewodnikiem katechizowanych

Wrocławski Przegląd Teologiczny 21/1, 109-118

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PIOTR SROCZYŃSKI*

KATECHETA PRZEWODNIKIEM KATECHIZOWANYCH

1. Wstęp

Po Soborze Watykańskim II obserwuje się doniosłe wysiłki nad próbą odnowy życia w Kościele. Istotnym elementem w realizowaniu podjętych działań jest kwestia skuteczności prowadzonej katechezy. Stawia się przed nią ważne zadanie głoszenia współczesnemu człowiekowi nauki objawionej przez Boga w sposób integralny i komunikatywny, dostosowany do dzisiejszych czasów¹. Poza tym na katechezie – jako jednej z form głoszenia Słowa Bożego – spoczywa obowiązek rozwijania wiary i wprowadzenia jej w liturgię i życie Kościoła. Wreszcie katecheza jest kształtowaniem nowego człowieka, żyjącego w duchu Ewangelii.

Wobec tak doniosłych zadań rodzi się potrzeba odpowiednio przygotowanych katechetów, którzy mogą sprostać stawianym wymaganiom². Ich zawodowy wizerunek, profesjonalność i właściwa postawa są istotnymi czynnikami, które mają doprowadzić do coraz lepszej skuteczności w wypełnianiu misji głoszenia nauki Chrystusa młodemu pokoleniu³. Oczywiście trzeba zauważyć, że nie wszystko zależy od nich.

Owocność katechetycznego oddziaływania wynika z aktywności wszystkich osób biorących udział w procesie kształtowania wiary. Z obu stron wy-

* Ks. dr hab. Piotr Sroczyński – Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu.

¹ S. ŁABENDOWICZ, *Formacja katechetów w dokumentach Kościoła i literaturze katechetyczno-dydaktycznej po Soborze Watykańskim II*, Radom 1997, s. 229.

² Tamże, s. 230–231.

³ J. BAGROWICZ, *Uwarunkowania skuteczności katechezy*, Włocławek 1993, s. 159.

maga się wolności, tolerancji i odpowiedzialności. Od katechety jednak rozpoczyna się tworzenie podstaw skuteczności przekazu. Stąd wymogiem jest podkreślenie istotnych czynników, których realizacja może spowodować, że nauczyciel religii stanie się przewodnikiem katechizowanych. Pojawia się więc pytanie: Jakim więc przewodnikiem, dla współczesnych katechizowanych, ma być dzisiejszy katecheta?

2. Dokumenty Kościoła odnoszące się do katechety

W roku 2001 ukazały się w Polsce trzy dokumenty, podstawowe dla działalności katechetycznej: *Dyrektorium katechetyczne Kościoła katolickiego w Polsce*⁴, *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*⁵ oraz *Program nauczania religii*⁶. Dwa ostatnie dokumenty zostały przeredagowane i opublikowane w roku 2010, zgodnie z nową, świecką podstawą programową nauczania dzieci i młodzieży. Wywodzą się one z dokumentów katechetycznych Kościoła Powszechnego.

Już *Ogólna instrukcja katechetyczna*⁷, wydana w 1971 roku, przestrzegała przed zbyt dużym pokładaniem nadziei jedynie w nowych podręcznikach czy metodzie. Nie trzeba nikogo przekonywać, podkreślała ta instrukcja, jak ważnym ogniwem w szkole jest katecheta – nauczyciel, współtwórca procesu dydaktyczno-wychowawczego. Jest on jednym z czynników, który w dużym stopniu decyduje o powodzeniu tego procesu.

W edukacji religijnej rola ta jest szczególnie ważna, bowiem w działaniu następuje przejście z dydaktyki na płaszczyznę duszpasterstwa. Katecheta, oprócz tego, że jest nauczycielem, musi stać się wychowawcą i świadkiem wiary. Uczniowie, zafascynowani osobowością dobrego katechety, widzą w nim wzór godny naśladowania, przyjmują wiele cech pozytywnych, usiłują wyjść poza przeciętność i realizować ukazane cele.

Zmienia się rola dzisiejszego katechety, z przeprowadzającego proces edukacyjny przechodzi on coraz bardziej w kierunku życzliwego doradcy wspierającego i motywującego działanie. Staje się on skutecznym przewodnikiem i mistrzem, promotorem sukcesu swych wychowanków, inspiratorem

⁴ EPISKOPAT POLSKI, KOMISJA WYCHOWANIA KATOLICKIEGO, *Dyrektorium katechetyczne Kościoła katolickiego w Polsce*, Kraków 2001. Dalej PDK.

⁵ EPISKOPAT POLSKI, KOMISJA WYCHOWANIA KATOLICKIEGO, *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, Kraków 2001.

⁶ EPISKOPAT POLSKI, KOMISJA WYCHOWANIA KATOLICKIEGO, *Program nauczania religii*, Kraków 2001.

⁷ KONGREGACJA DS. WYCHOWANIA KATOLICKIEGO, *Ogólna instrukcja katechetyczna*, Watykan 1971.

i organizacyjnym doradcą, wyrozumiałym w prowadzeniu ich do lepszego życia.

Jako fundamentalne zadanie dzisiejszych czasów rysuje się nowa formacja kadry katechetycznej. Reforma polskiego systemu oświaty w latach 90. ubiegłego wieku umożliwiła wzrost autonomii zawodowej katechety. Z realizatora zadań zmienia się on w profesjonalistę, decydującego o sprawach programowych, organizacyjnych, o swojej pracy i odpowiedzialnego za jej rezultaty. Działania te umożliwiają budowę jego osobistego autorytetu.

*Dyrektorium ogólne o katechizacji*⁸ stwierdza, że katecheta ma przewodzić w przekazywaniu Ewangelii tym, którzy pragną się powierzyć Jezusowi Chrystusowi – narodzić się na nowo. Wymaga to oczywiście wcześniejszego narodzenia się na nowo samego katechety, poprzez odpowiednią formację intelektualną i duchową.

Formacja katechety osiąga swój szczyt i centrum, gdy zdobywa on odpowiedzialność i zdolność przekazywania ewangelicznego orędzia (DOK 235). Nie jest ona niczym innym, jak tylko pomocą w utożsamianiu się z żywą i aktualną świadomością, jaką ma Kościół odnośnie do Ewangelii.

Formacja katechety obejmuje różne wymiary⁹. Najgłębszy odnosi się do samego bytu katechety, jego człowieczeństwa, a potem chrześcijaństwa. Powinna ona pomagać przede wszystkim w dojrzewaniu najpierw jako osobie, a potem chrześcijaninowi, a więc człowiekowi wierzącemu i gorliwemu apostołowi. Dopiero na końcu następuje to, co katecheta ma wiedzieć, aby dobrze wypełniać swoje zadanie (DOK 238).

W konsekwencji wymienia się trzy wymiary chrystologicznej i eklezjalnej formacji katechety:

– **być** – odnosi się do bytu katechety, jego duchowości, dojrzałości ludzkiej i chrześcijańskiej oraz świadomości apostołowskiej;

– **wiedzieć** – dotyczy znajomości i wierności orędziu Bożemu i osobie ludzkiej;

– **działać** – pozostawać wiernym pedagogii wiary i dojrzałości, zdolności wychowawczej i interpersonalnej komunikacji¹⁰.

Poprzez swoją posługę katecheta przekazuje uczniom w sposób całościowy Słowo Boże i daje świadectwo wiary. Formacja przewodnika duchowego zmierza do uczynienia z katechety nauczyciela, wychowawcy i świadka, który ukazuje uczniom sposób ludzkiego życia w wierze (DOK 219).

⁸ KONGREGACJA DS. WYCHOWANIA KATOLICKIEGO, *Dyrektorium ogólne o katechizacji*, Watykan 1997. Dalej DOK.

⁹ E. ALBERICH, *Katecheza dzisiaj*, Warszawa 2003, s. 299–312.

¹⁰ J. SZPET, *Dydaktyka katechezy*, Poznań 1999, s. 264–265.

3. Katecheta jako nauczyciel

Jan Paweł II w adhortacji apostołskiej *Catechesi tradendae*¹¹ wnosi ważny impuls dla właściwego zrozumienia funkcji osób zajmujących się nauczaniem katechetycznym. Przypomina on, że katecheci powinni pamiętać, iż uczestniczą w posłannictwie i misji jedyne go nauczyciela – Jezusa Chrystusa. Misja nauczyciela, którą każdy katecheta wykonuje, związana jest z dokładną znajomością orędzia zbawienia oraz z jego wiernym i ochoczym przekazywaniem (CT 62). W tym wymiarze katecheta powinien realizować swoje powołanie, odkrywając nieustannie głębię Bożego wezwania. Papież dodaje, że katechezy nie można uważać za zwykłą pracę zawodową. Jej celem jest nauczanie orędzia Chrystusowego i z tej racji posługa katechety pozostaje powołaniem i zarazem zaszczytną misją¹².

Istnieje więc potrzeba pasji w nauczaniu religii. Nieodzowna staje się więc dziś ewolucja pracy katechetycznej. Chodzi zwłaszcza o katechezę młodzieżową, gdzie trzeba rozwijać pracę w małych zespołach i stosować metody aktywizujące.

Jeśli więc katecheta jako nauczyciel ma być efektywny, musi poszerzać własne kompetencje¹³. Stanowią o tym zarówno ustalenia Ministerstwa Edukacji Narodowej, jak i Komisji Wychowania Katolickiego Episkopatu Polski.

Do kompetencji dydaktycznych katechety należy zaliczyć umiejętność właściwego przygotowania programu kształcenia i zaplanowania zajęć z uczniami. Chodzi o umiejętność takiego konstruowania zajęć, aby katechizowani mogli poznać nową wiedzę oraz wartości, wkomponowując je w posiadany już zasób wiadomości i doświadczeń. Dotyczy to umiejętności konkretnego i precyzyjnego określania celów lekcji oraz zdolności metodycznego rozplanowania procesu dydaktycznego i rozbudzenia zainteresowań uczniów, a także wyzwalania ich motywacji do zrozumienia, przeżycia, opanowania i akceptacji treści.

Kompetencje merytoryczne to gruntowna i stale aktualizowana wiedza oraz umiejętności zawodowe doskonalone i uzupełniane. Na tej płaszczyźnie *Dyrektorium ogólne o katechizacji* wskazuje na niezbędność formacji biblijno-teologicznej, humanistycznej i pedagogicznej (DOK 240-245).

Na pierwszym miejscu wymienia się tu formację biblijno-teologiczną. Powinna ona wyposażać katechetę w organiczną znajomość orędzia chrześcijańskiego oraz zdolność do jego przekazywania. Istnieje głęboka troska Kościoła o podnoszenie kompetencji merytorycznych zarówno wśród osób duchownych, jak i świeckich.

¹¹ JAN PAWEŁ II, *Catechesi tradendae*, Watykan 1979. Dalej: CT.

¹² Tenże, *Wierzę w Boga Ojca Stworzyciela*, Watykan 1987, s. 32.

¹³ J. PIELACHOWSKI, *Co jest treścią nauczycielskiego programowania, planowania, projektowania?*, „Edukacja Medialna” 4/2001, s. 11–14.

Nie bez znaczenia jest język, jakim posługuje się katecheta. Ważne jest, aby był on o treści religijnej, informujący i wprowadzający w tajemnicę Boga. Z kolei percepcja uczniów domaga się, by katecheta posługiwał się mową zrozumiałą i komunikatywną, związaną z doświadczeniami życiowymi dzieci i młodzieży. Pożądaną cechą jest bogaty zasób słów oraz znajomość obecnych zagrożeń duchowych wynikających z wpływu mass mediów na dzieci i młodzież (np. Harry Potter, manga, pokemony, anime itp.). Wymaga to także dokonywania właściwej oceny tych zagrożeń w świetle głoszonego przez niego orędzia.

Urozmaicona mowa katechety jest wyrazem jego emocjonalnego zaangażowania, eliminującego męczącą monotonię. Wreszcie pozytywną cechą katechety – nauczyciela jest jego poczucie humoru, który harmonizuje z prowadzoną katechezą¹⁴. Przeplatanie katechezy umiejętnym żartem winno jednak stanowić metodę, a nie cel w zamierzonym przekazie treści.

Istotną cechą języka na katechezie jest jego zgodność z prawdą. Deprecjowanie go może prowadzić do sytuacji, w której uczniowie mogą nieufnie odnosić się do przekazywanych treści. Język katechezy nie może wypaczać prawd wiary, a poprzez jasny i systematyczny wykład powinien przywracać słowom ich właściwe znaczenie (CT 59).

Przekazując depozyt wiary katolickiej, trzeba pamiętać, że należy rezygnować z tonu moralizatorskiego i kazuistycznego. Wszelkie nakazy i zakazy bez motywacji tworzą blokady w umysłach i sercach słuchaczy. Skuteczność przyjęcia przekazywanych treści zależy od wolności, w której katechizowani mogą dokonać autentycznych wyborów moralnych. Pozostawia się im możliwość poszukiwania oraz akceptowania wartości metodą prób i błędów.

Dopiero w atmosferze wolności i wzajemnego szacunku nabierają sensu wysiłki nauczyciela – katechety, by ukazać piękno Bożej nauki. Toteż z większym zrozumieniem można przyjąć słowa Jana Pawła II: „Ewangelia działa mocą Bożej atrakcji, ale ta Boża atrakcja zawsze posługuje się ludźmi”¹⁵. Z tego wynika, że katecheta jako nauczyciel winien się jawić jako osoba bezwarunkowo i pozytywnie odnosząca się do dzieci i młodzieży oraz empatycznie odbierająca i rozumiejąca świat ich przeżyć. W ten sposób może dokonać się przygotowanie uczniów do zapoznania się z treścią objawioną przez Boga i podaną przez Kościół.

¹⁴ M. MAJEWSKI, *Przegląd problematyki pedeutologicznej*, w: tenże, (red.), *Postawy katechetów*, Kraków 1996, s. 17–18.

¹⁵ JAN PAWEŁ II, *Przemówienie do wyższych przełożonych żeńskich zakonów i zgromadzeń zakonnych, Częstochowa, 5 czerwca 1978*, w: tenże, *Pielgrzymki do Ojczyzny. Przemówienia i homilie*, Kraków 1999, s. 32.

4. Katecheta jako wychowawca

Po Soborze Watykańskim II pojawia się idea katechety jako wychowawcy. Z tego tytułu powinien on kształtować w sobie wszystkie cechy dojrzałej osobowości. Jest ona rozumiana jako zespół charakterystycznych cech psychicznych i fizycznych, wrodzonych i nabytych, odróżniających jednego człowieka od drugiego i czyniących zeń jednostkę niepowtarzalną¹⁶.

Fundamentem osobowości katechety jest dojrzałość ludzka. Na jej fundamencie działalność wychowawcza katechety pozwala mu wzrastać w równowadze uczuciowej, zdolności relacji i dialogu, w duchu konstruktywnym i pracy grupowej. Taka osobowość będzie przede wszystkim przyczyniać się do wzrastania w szacunku i miłości katechumenów i katechizowanych (DOK 239).

Do kompetencji pedagogicznych katechety należy pozytywne i odpowiedzialne nastawienie do katechizowanych jako podmiotów decydujących i współodpowiedzialnych za własny rozwój oraz efekty edukacji i wychowania¹⁷. Pomaga to w umiejętności komunikowania i porozumiewania się z uczniami. Chodzi zwłaszcza o aktywne i uważne wysłuchiwanie ich wypowiedzi. Przeważnie są to rozmowy rzeczowe, zdecydowane i konsekwentne bez okazywania zniecierpliwienia i agresji, spokojne i łagodne, ale odważne i bez lęku.

Skuteczne komunikowanie się z uczniami wymaga od katechety opanowania umiejętności rozwiązywania konfliktów i nieporozumień oraz znajomości sztuki negocjacji. Jest to wymóg bardzo ważny, skoro podkreśla go *Dyrektorium Ogólne o Katechizacji* (DOK 235).

Do kompetencji wychowawczych katechety zalicza się także umiejętność motywowania uczniów do wysiłku uczenia się i realizacji wartości z tym związanych. Oznacza to zachęcanie do wyrażania samodzielnych i osobistych sądów, opinii i wartościowań, konsekwentne gratyfikowanie nawet najmniejszych osiągnięć, wspieranie uczniów w sytuacjach trudnych, dodawanie im otuchy i utwierdzanie ich w pozytywnej samoocenie. Niezbędne jest też jasne i precyzyjne formułowanie oczekiwań, wymagań oraz kryteriów oceniania, umiejętne tworzenie grupy klasowej, klimatu poczucia bezpieczeństwa, więzi koleżeńskiej, solidarności i lojalności.

Katecheta nie powinien korzystać z gotowych diagnoz, przeprowadzonych przez innych, ani też recept opracowanych przez osoby z zewnątrz, ale sam w sposób poprawny i twórczy poznawać przyczynę określonego zjawiska czy sytuacji wychowawczej. Dlatego niezbędne jest zdobycie przez niego wiedzy

¹⁶ M. KACZYŃSKA, *Psychologia dla każdego*, Warszawa 1975, s. 32.

¹⁷ L. JARZĄBEK, *Kompetencje pedagogiczno-osobowościowe katechetów w ich ocenie oraz w opinii uczniów*, w: M. Śnieżyński (red.), *Struktury pedagogiczne w katechezie*, Kraków 2001, s. 66.

i umiejętności z metodologii badań katechetyczno-pedagogicznych¹⁸. Znajomość i wykorzystywanie ich pozwala lepiej poznać ucznia, a przez to efektywniej kierować rozwojem jego osobowości. Stosowanie ich w praktyce umożliwi też skuteczniejszą katechizację.

Istotnym elementem w skuteczności oddziaływania wychowawczego na ucznia jest ogólny klimat panujący w szkole i w klasie. Chodzi o jakość kontaktów osobowych między nauczycielami i uczniami a katechetą. Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski poucza, że katecheta pragnąc kształtować postawy zgodne z duchem Ewangelii oraz tworzyć nowy typ kultury, sam powinien być wzorem człowieka dialogu i współpracy, bezinteresowności i poświęcenia (PDK 159). Zatem powinien on w sposób absolutny zrezygnować z poczucia wyższości, izolacji czy też przeświadczenia o samowystarczalności. Tylko wspólne i solidarne podejmowanie dzieła wychowania młodego pokolenia może przynieść spodziewane efekty w klasie i całej szkole¹⁹.

Rola katechety w tak pojętym procesie wychowawczym przybiera postać przyjacielskiej animacji ku dobru. Wychowanie jawi się wtedy jako umiejętne prowadzenie uczniów do rozwinięcia w nich całego życiowego potencjału. Nie szukają oni posagowego, nieosiągalnego wzorca, lecz osobowości wywołującej respekt, głęboki szacunek, przy której można doświadczyć pewności i bezpieczeństwa.

Wychowawca nie może lekceważyć problemów dorastania ani kierować się zasadą, że sprawy tego wieku jakoś same się rozwiążą i ograniczać się do ogólnikowych wypowiedzi. W ramach funkcji wychowawczej katecheza głoszona przez katechetę powinna stać się religią nowego życia w Chrystusie, prowadzącą do chrztu w Duchu Świętym. Będzie to antidotum na duchowe zagrożenia ze strony propagowanego powszechnie okultyzmu i przesłania New Age.

Katecheta jako wychowawca zmierza do kształtowania osoby każdego ucznia w kierunku celu ostatecznego. Tak ukierunkowane wychowanie przyczynia się do rozwoju wiary i pełnej ludzkiej ich wartości. Z tych powodów można do katechetów odnieść słowa, które dotyczą także kapłanów: „Niech będą wychowawcami człowieka i życia ludzkiego w wierze” (CT 18).

5. Katecheta jako świadek wiary

Większość teologów twierdzi, że sukces doprowadzenia innych do życia wiary nie leży w przekazie teoretycznym, lecz w autentycznej egzystencji opartej na zaufaniu Bogu²⁰. Katecheta, będąc nauczycielem religii i katolickim wycho-

¹⁸ E. SZEWCZYK, *Metodologiczne uwarunkowania pedagogicznych badań empirycznych w szkole*, w: M. Śnieżyński (red.) *Struktury pedagogiczne...*, dz. cyt., s. 335.

¹⁹ K. PAWLINA, *Polska młodzież przelomu wieków*, Warszawa 1998, s. 189.

²⁰ W. ŚWIERZAWSKI, *Panie, naucz nas modlić się*, Kraków 1984, s. 13.

wawcą jest jednocześnie świadkiem Chrystusa. Wypełnienie tej zależności jest realizacją podstawowych oczekiwań uczniów. Stwierdzają oni bowiem, że w katechezie najbardziej poszukują świadectwa autentycznie przeżywanej wiary²¹. Dzisiaj nie wystarczają już umiejętności dydaktyczne katechety, głęboka jego wiedza czy nawet życzliwa akceptacja uczniów, ale potrzebny jest ich wspólny trud w poszukiwaniu zagubionych w wierze²².

Pojęcie świadka wiary związane jest z katechetą, który ukazuje uczniom Chrystusa nie tylko przez słowa, lecz także wiernie całą osobą wyraża, że Jezus wywiera na niego i jego życie ogromny wpływ. Aby móc to przekazać trzeba w pełni zaangażować się w przyjęcie prawdy o zbawieniu, która pobudza radość i motywacje do ewangelicznego nauczania w duchu przyjaźni i chrześcijańskiego braterstwa. Dzieje się to zgodnie z powiedzeniem: „Kto pragnie rozgrzać chłód obojętności tego świata, musi w swym sercu wzniecić wielki płomień”²³. Chodzi zatem o to, aby była to rzeczywistość wciąż aktualna, dynamiczna i stale podlegająca rozwojowi²⁴. W niej realizuje się pogłębianie związków z Chrystusem i Kościołem. Zasadniczą rolę odgrywa tu przywiązanie katechety do parafii, którą reprezentuje w szkole²⁵.

Z tego tytułu w dokumentach wielu synodów diecezjalnych w Polsce podkreśla się fakt, że rozwijanie wiary u innych może się realizować dopiero wtedy, gdy katecheta będzie pielęgnował ją przez żywą łączność z Kościołem i z życiem wspólnoty parafialnej, zażyłe obcowanie z natchnionym Słowem Bożym i osobistą relacją z Chrystusem²⁶.

Katecheci nie mogą ograniczać swego świadectwa o Jezusie jedynie do szkolnych lekcji religii. Cenne jest także umiejętne i właściwe zachęcanie uczniów do aktywnego uczestnictwa we wspólnocie kościelnej i podejmowanie odpowiedzialności za wiarę wychowanków. Katecheta jest członkiem Ludu Bożego i pełni w nim swoje zadania z racji mandatu, który uzyskał od Kościoła. Właściwym jego działaniem jest także stworzenie swego duszpasterstwa dzieci i młodzieży (KSM, ERM) w szkole i w parafii. Jest to więc kolejna szansa dla katechezy szkolnej, która może się stać interesującą i ubogacającą formą pogłębiania wiary.

Zainteresowanych problemami wiary młodych ludzi może katecheta gromadzić na rozmowy, dyskusje, dzielenie się świadectwem życia chrześcijańskiego. Toteż Kościół ma uzasadnione prawo oczekiwać od katechety, poza samą

²¹ R. SUPERLAK, *Kapłan – katecheta w oczekiwaniach młodzieży*, „Zeszyty Katechetyczne” 6/2000, s. 70.

²² J. GRACLA, *Jakiego katechety potrzebuje szkoła?*, „Katecheta” 3/1996, s. 154.

²³ P. BOSMANS, *Być człowiekiem*, Warszawa 1994, s. 46.

²⁴ F. BLACHNICKI, *Świadectwo wiary w katechezie*, „Seminare” 1/1981, s. 87.

²⁵ R. SAREK, *Obraz katechety „nauczyciela”, „wychowawcy” i „świadka”*, w: J. Stala (red.), *Dzisiejszy katecheta, stan aktualny i wyzwania*, Kraków 2002, s. 264.

²⁶ *Synod Archidiecezji Wrocławskiej 1985–1991*, Wrocław 1995, nr 19 i 204.

katechezą, np. udziału we mszy św. dla dzieci i młodzieży, nabożeństwach okresowych, przy spowiedziach miesięcznych czy rekolekcjach.

Ważnym elementem, który łączy się z wizerunkiem katechety jako świadka wiary, jest jego autentyczność. Domaga się ona tożsamości przekazywanej nauki i stylu życia. Dlatego katecheta powinien być w zgodzie sam ze sobą. Tylko ten katecheta, który łączy swoje słowa z jednoznaczną postawą moralną, może zyskać uznanie wśród uczniów. Natomiast brak takiej postawy prowadzi do kryzysu autorytetu katechety²⁷.

Należy zauważyć, że dzisiejszy relatywizm doktrynalny i moralny nie sprzyja katechezie i jego służbie w Kościele. W obecnych czasach jest niezwykle trudno stać na straży wartości, praw i przykazań. Szkolna katecheza daje jednak okazję do głoszenia Ewangelii, by uczniowie również stawali się świadkami Chrystusa. Jest to też miejsce, gdzie dzieci i młodzież ze środowisk zdechrystianizowanych mogą usłyszeć nauczycielski i wychowawczy głos Kościoła (PDK 57).

Katecheta to człowiek modlitwy i dialogu. Taka postawa ułatwia mu realizację trudnych zadań wypływających z jego powołania i pracy. Jego zjednoczenie z Chrystusem daje mu bowiem inspirację do znalezienia dla każdego ucznia słowa otuchy i nadziei, przynoszącej pokój. Jako świadek ma on kierować uczniów do Boga, który jest kochającym Ojcem i pragnie dobra każdego człowieka.

6. Zakończenie

Szkoła bywa niekiedy miejscem porażek, drobnych sukcesów, ale też i wielkich zwycięstw katechety. Szacunek i miłość katechizowanych zdobywa on służąc dzieciom i młodzieży w sposób ofiarny, pełen oddania i często bezinteresownie. Katecheta, który jest nauczycielem, wychowawcą i świadkiem może być wpływowym przewodnikiem dla współczesnego młodego pokolenia, prowadzącym do Jezusa Chrystusa i bliźnich.

Der Katechet als Leiter der Katechisierten

Nach dem Zweiten Vatikanischen Konzil beobachtet man erhebliche Anstrengungen im Versuch, das Leben der Kirche zu erneuern. Ein wesentliches Element bei der Verwirklichung der vorgenommenen Handlungen ist die Frage der Wirksamkeit der Katechese. Man stellt vor ihr die wichtige Aufgabe der Verkündigung der zeitgenössischen, jungen Generation die von Gott offenbar-

²⁷ A. ZELMA, *Autorytet katechety w kulturze „instant”*, w: J. Stala (red.), *Dzisiaj...*, dz. cyt., s. 274.

ten Lehre in einer integralen und kommunikativen, der Neuzeit angepassten Weise.

In Hinsicht auf so bedeutsame Aufgaben besteht die Notwendigkeit der einer angemessen vorbereiteten Katecheten, die den vorgeschriebenen Anforderungen entsprechen können. Ihr berufliches Image, Professionalität und richtige Haltung sind wesentliche Forderungen, die zu immer besserer Wirksamkeit in der Erfüllung der Verkündungsmission der Lehre Christi der jungen Generation führen sollen. Solche Aufgaben kann nur so ein Katechet bewältigen, der ein kompetenter Lehrer, ein weiser Erzieher und dem Heiligen Geist untertaner Christi Zeuge ist.